

Nr 307

Av fröken **Wetterström**, *angående viss omläggning av flyktingpolitiken, m. m.*

Det genom sista världskriget uppkomna flyktingproblemet är en av de många frågor, som måste lösas genom fortlöpande internationellt samarbete. Förenta Nationernas flyktingsorgan riktade på sin tid en vädjan till Sverige liksom till andra nationer att vårt land måtte mottaga flyktingar, som alltjämt bodde i läger i sådana länder, där möjlighet saknades att bereda dem varaktig stad. Detta ledde för Sveriges del till att statsmakterna år 1950 beslöt att för varaktig vistelse mottaga ett antal tbc-sjuka flyktingar och deras familjer. Detta beslut var inledningen till en rad humanitära aktioner, varigenom mer än 10 000 personer fått tillstånd att bosätta sig i vårt land.

Till en början överfördes endast sjuka flyktingar jämte anhöriga. Sedermera befanns det vara önskvärt att mottaga även arbetsföra flyktingar och flyktingfamiljer. Slutligen deltog Sverige i likhet med andra länder i aktionerna för att bereda de flyktande ungrarna en fristad och samtidigt befria Österrike och andra till Ungern gränsande länder från bördan av att ensamma bära ansvaret för dessa nykomna flyktingars framtid. Detta arbete i humanitetens namn är det vår givna plikt att fullfölja.

Med hänsyn till den påtagliga åtstramning, som på senare tid gjort sig gällande på vår arbetsmarknad och speciellt med tanke på läget på bostadsmarknaden, synes emellertid en omläggning av vår hjälpverksamhet på detta område böra övervägas. Behovet av ytterligare utländsk arbetskraft inom industrier och andra företag synes f.n. vara ringa. Arbetskraften måste dessutom beredas bostäder i eller i omedelbar anslutning till tätorter. Detta ter sig i dagens situation ogenomförbart, då icke ens alla i produktionen sysselsatta svenskar kan beredas tillfredsställande bostäder.

Under sådana förhållanden synes mig böra övervägas, huruvida icke flyktingintagningen bör bedömas efter annan utgångspunkt än den rent arbetsmarknadsmässiga. Man borde därvid inrikta sig på att under den närmaste framtiden i Sverige mottaga flyktingar tillhörande den kategori, som numera kallas »gammelflyktingar». Därmed menas personer eller familjer, som sedan flera år bott i läger och saknar möjlighet att emigrera, exempelvis beroende på att någon familjemedlem har eller har haft tbc eller annan liknande sjukdom, gamla människor eller familjer, där familjeförsörjare saknas, samt sådana, som mer eller mindre temporärt

måste betraktas som partiellt arbetsföra, men som med de möjligheter till arbetsträning och omskolning, som finns tillgängliga här i landet, så småningom eventuellt skulle kunna skaffa sig en försörjning. Innan uttagning äger rum av dessa flyktingkategorier, som successivt kan överföras till riket, förutsättes att en inventering göres beträffande tillgängliga möjligheter för arbetsträning m. m. Flyktingarna skulle då överföras direkt till speciellt för dem anordnade hem, exempelvis ålderdomshem, nedlagda skolor eller andra institutioner, som blivit lediga genom att de ersatts av nya, för sitt ändamål mer lämpade byggnader. Det torde icke möta större svårigheter att skaffa fram användbara fastigheter härför. Vid uttagningen bleve det då angeläget att noga inskräpa hos flyktingarna, vilka levnadsvillkor vårt land har att erbjuda. Med en uppläggning enligt de linjer, som här antytts, synes kostnaderna icke behöva bli särskilt betungande. Så vitt jag har mig bekant beräknades häromåret vårdkostnaden å ålderdomshem till i genomsnitt 12 å 13 kronor per dag och person och utgifterna å här skisserade flyktinghem torde bli ungefär jämförbara. Visserligen får antagas att kostnaderna bleve bestående under ett antal år, men det kan ifrågasättas om icke de sociala utgifterna för underhåll av arbetslösa flyktingar under vikande konjunktur komme att bli än större.

Med det nuvarande systemet för omhändertagande av flyktingar uppgår kostnaderna till miljontals kronor. Vidare är tillsynen uppdelad på ett flertal statliga myndigheter, vilket icke förefaller vara ändamålsenligt. Som exempel på kostnadskrävande utgifter kan nämnas mottagandet i förläggningar, vanligtvis förhyrda hotell och pensionat, understöd till arbetslösa m. m. Över huvud taget synes den nuvarande statliga administrationen för flyktingverksamheten splittrad, tungrodd och kostnadskrävande.

Jag anser sålunda att man under innevarande år bör mottaga ovan nämnda med socialvårdsfall mer eller mindre jämställda flyktingklientel. Därigenom skulle resultatet av svängningar på arbetsmarknaden icke komma att direkt påverka flyktingverksamheten och bostadsmarknaden icke att belastas. Vidare skulle, rent administrativt, vissa, säkerligen icke oväsentliga, besparingar kunna uppnås. Slutligen borde man med större exakthet kunna utläsa hur stora utgifter, som åvilat statsverket i detta sammanhang.

Med hänvisning till det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa

att en omläggning av flyktingpolitiken sker, innebärande att vid intagning av flyktingar till vårt land de arbetsmarknads-mässiga synpunkterna frångås, samt

att administrationen av flyktingärenden i möjligaste mån förenklas.

Stockholm den 25 januari 1958

Karin Wetterström